

מקרהו של אברך 757

חיים שטורמן, משה הימן, "און

תמונה 1. אחד הוולדות ללא רגלים אחוריות

הפר אברך 757, בן ברכה 760 מקיבוץ גשר ואמץ 177 מ"און" נולד ב-26.4.75 בקיבוץ גשר ובהיותו עגל צעיר נרכש על ידי אגודת "און". הוא היה עגל יפה ונורמלי.

בקיץ 1977 נולדו צאצאיו הראשונים. בעונה זו ניכרו במשקים תופעות של ולדות מנוונים. לפתע התברר שאלה הם צאצאיו של אברך הנולדים בדרגות שונות של ניוון, בעיקר ברגלים האחוריות ובחגורת אגן הירכיים. היו מקרים של ניוון זעיר בלבד בקצות הטלפים, אך נולדו אף עגלים מחוסרי רגלים אחוריות לחלוטין או עם ניוון חמור של אגן הירכיים (תמונה 1, 2). רבים מהוולדות המנוונים נולדו חיים ואחדים מאלה אף הוחזקו במשקים במשך זמן מה כ"אטרקציה". ולדות אחרים נולדו נורמליים ונשארו במשקים לגידול.

כאשר התברר שהתופעה הינה בעלת משקל כמותי ניכר, נערך סקר במשקים ונמצא שיותר משליש מכל צאצאיו של אברך היו מנוונים במידה זו או אחרת (טבלה 1, 2). אברך נשחט עוד בינואר 1978.

אילן היוחסין של אברך מראה שמצד אמו מופרים לנו כ-250 אלף קרובי משפחה, ביניהם הפר המפורסם דנדי 190 שהיה אבי סבה של ברכה. גם מצד אביו של אברך אנו מכירים כ-200 אלף קרובי משפחה, ביניהם צאצאיו של הפר ארי 012 שהיה אבי איכר 241. אף באחד מכל מאות אלפי הקרובים לא התגלתה תופעת הניוון שאיפיינה כה רבים מצאצאי אברך.

טבלה 1.

מומים מולדים אצל ולדות הפר אברך 757

האב	מספר הוולדות	ולדות בעלי מום	
		מספר	%
אברך 757 8 פרי ביקורת	138	53	38.4
	3,733	11	0.3

טבלה 2. סוגי המומים המולדים אצל ולדות הפר אברך 757

סוג המום	מספר
דרגות שונות של ניוון רגלים אחוריות ואגן הירכים	49
ניוון במערכת המין	1
חך שסוע	1
ראש קטן	1
עיינים קטנות	1
בס"ה מומים	53

מקרהו של אברך מהווה תופעה נדירה ומעניינת מאוד. אנו, בוקרים ומטפחים, חייבים לפעול למען הוצאת שרידי צאצאיו של אברך מהעדרים, בכדי לסלק מעדר הבקר הישראלי את הגן השלילי שהותיר אברך, כפי הנראה, בבנותיו ובצאצאיהן של בנותיו גם אם יש ביניהן כאלו הנראות נורמליות.

אנו פונים בזה לכל הרפתנים לבדוק היטב ולברר במשקם, אם נותרו בהם בנות או נכדות של הפר אברך. אם תמצאנה כאלו, אין להזריען אלא יש להוציאן לשחיטה. המעוניינים בפרטים מדעיים או אחרים, בספרות או בנתונים מדויקים, יכולים לקבלם באגודת "און".

תמונה 2. רגל אחורית אחת מנוונת בחלק התחתון, הרגל השניה כמעט איננה

תופעה זו, של ניוון צאצאיו של פר מסויים בלי תופעה דומה אצל צאצאי קרוביו, מוכרת בחוקי התורשה כ"מוטציה דומיננטית עם חדירה חלקית", אך לא מוחלטת. המנגנון של דומיננטיות חלקית עדיין לא הובהר לחוקרים ולמדענים. קיימת סברה שהנזק לתאי הזרע נגרם על ידי אופן הזנתם של התאים בתוך אשכיו של אברך. להשערה זו יש סימוכין, הן בממצאים ההיסטולוגיים והן בספרות. לעומת זאת חולקים על השערה זו גם בקרב אנשי מקצוע.

כאמור הוליד אברך גם בנות בריאות שגודלו במשקים. לפני כשנה הן המליטו לראשונה. דווח לנו על 3 מקרים של בנות אברך שהמליטו ולדות מנוונים בדומה לניוון שניכר אצל צאצאי אברך שנולדו פגומים. כעת, בקיץ 1980, ממליטות בנותיו אלו את המלטתן השניה וכבר דווח לנו על עוד 2 מקרים של ולדות מנוונים.

חבר נכבד!

האם יש לך ציוד למכירה? או אולי אתה מעוניין לרכוש ציוד משומש?
פרסם מודעה קטנה במדור **היצע וביקוש**
החל מהחוברת הבאה – מחיר המודעה (עד 8 שורות) 784 לירות כולל מע"מ.